

SEIMO NARIO VYTAUTO BAKO VEIKLOS ATASKAITA

Visą savo gyvenimą dirbu valstybei ir jos žmonėms. Didelę savo veiklos dalį skyriau kovai su neteisybe, politiniu aklumu ir nepamatuotais sprendimais.

Savo akimis mačiau tikrąjį Lietuvos politikos veidą ir esu įsitikinęs, kad turint aiškų, sutelktą tikslą ir žmonių palaikymą galima pasiekti permainų didinant Lietuvos gyventojų gerovę. Tai lėmė mano asmeninį apsisprendimą eiti į politiką. Pirmieji rinkimai buvo sėkmingi – 2016-ųjų spalį tapau Lietuvos Respublikos Seimo nariu.

Su Seimo pirmininku Viktoru Pranckiečiu atsakome į žiniasklaidos klausimus. O. Posaškovos/LRS nuotr.

NACIONALINIO SAUGUMO IR GYNYBOS KOMITETO VEIKLA

2016 m. lapkričio mėnesį buvau išrinktas Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto (NSGK) pirmininku, todėl daugiausiai dirbau tose srityse, kurias apima komiteto veikla. Itin didelį dėmesį skyrėme krašto apsaugos sistemos klausimams, žvalgybos tarnybų veiklai, gynybos politikai.

Didžiausias mano ir komiteto atliktas darbas – sausio mėnesį apsvastyta ir Seime vienbalsiai priimta naujoji Nacionalinio saugumo strategija. Ji itin reikalinga šių dienų kontekste, buvo tiesiog privalu atnaujinti dokumentą, kuriuo galima remtis atsižvelgiant į esamą geopolitinę padėtį ir iššūkius mums visiems. Naujoje strategijoje buvo įtrauktos naujos grėsmės, su kurio-
mis šalis anksčiau nesusidurdavo. Tai svarbi žinia mūsų partneriams, įrodymas, jog mes patys ieškome sprendimų, rūpinamės regionu.

Nacionalinio saugumo strategija apima 14 pagrindinių temų, kurias matote pavaizduotas diagramoje. Būtent į šias sritis fokusuojasi NSGK. Strategijoje taip pat skiriamas dėmesys emigracijos problemoms, vertybių krizei, socialinės atskirties mažinimui. Kartu su komiteto nariais ir biuro darbuotojais darome viską, kad nacionalinį saugumą apimančios grėsmės, pavojai ir rizikos veiksniai sumažėtų. Šiam tikslui pasiekti NSGK inicijuoja teisės aktų pakeitimus, vykdo Krašto apsaugos sistemos, Vidaus reikalų sistemos, žvalgybos tarnybų parlamentinę kontrolę, prisideda prie Lietuvos interesų atstovavimo tarptautiniu lygmeniu.

NACIONALINIO SAUGUMO STRATEGIJOJE ĮVARDYTOS GRĖSMĖS, PAVOJAI IR RIZIKOS VEIKSNIAI Į KURIUOS FOKUSUOJASI NSGK:

 <p>Konvencinės karinės grėsmės</p>	 <p>Užmaskuotos karinės ir žvalgybinės priemonės</p>	 <p>Grėsmės euroatlantinės bendrijos vienybei</p>
 <p>Nestabilumas regione ir pasaulyje</p>	 <p>Terorizmas, ekstremizmas, radikalėjimas</p>	 <p>Informacinės grėsmės</p>
 <p>Kibernetinės grėsmės</p>	 <p>Valstybės ir tarptautinio lygio ekstremalios situacijos</p>	 <p>Organizuotas nusikalstamumas, korupcija</p>
 <p>Demografinė krizė</p>	 <p>Socialinė ir regioninė atskirtis, skurdas</p>	 <p>Vertybinių krizė</p>
 <p>Branduolinės energetikos plėtojimas šalia LR sienos</p>	 <p>Ekonominė ir energetinė priklausomybė</p>	

Susitikimas su kariškiais. O. Posaškovas/LRS nuotr.

PARLAMENTINĖ KONTROLĖ

Vykdėme institucijų, veikiančių nacionalinio saugumo ir gynybos srityje, parlamentinę kontrolę, nuolat komitete svarstėme jų veiklos klausimus, teikėme siūlymus siekdami apsaugoti valstybės interesus. Su parlamentinės kontrolės projektais siūlome susipažinti plačiau. Jus galite rasti [ČIA](#).

ATLIKTI DARBAI

SIŪLYMAI VYRIAUSYBĖS PRIEMONIŲ PLANUI

Su NSGK pateikėme siūlymus Vyriausybės priemonių plane numatyti efektyvias valstybės gynybą ir saugumą užtikrinančias priemones. **Taip siekiame, kad išaugtų visuomenės pasitikėjimas valstybės institucijomis, kurios dirba gynybos ir saugumo srityje.** Teikdami siūlymus didelį dėmesį atkreipėme į priimtos Nacionalinio saugumo strategijos nuostatų įgyvendinimą. Ypač daug dėmesio skyrėme pasiūlymams kurie susiję su korupcijos užkardymu, didesnio skaidrumo užtikrinimu.

KARIŲ GYVENIMO SĄLYGŲ GERINIMAS

NSGK lankėsi Ruklos karinėje įguloje, kur Krašto apsaugos ministerijos vadovybei rekomendavome Lietuvos karių ir karių iš užsienio valstybių gyvenimo sąlygas ir gerovę kiek įmanoma labiau suvienodinti. **Kariai neturi gyventi skirtingo lygio būstuose ar gauti skirtingą maisto racioną.** Skirtingos sąlygos gali veikti kaip demotyvuojantis faktorius. Į šią rekomendaciją buvo atsižvelgta, karių maitinimo sąlygos nuo gegužės 1 d. buvo suvienodintos.

Spaudos konferencija Seime. O. Posaškova/LRS nuotr.

LIETUVOS VALSTYBĘ KŪRUSIŲ KARIŲ TEISIŲ GYNIMAS

Dėl praeityje priimtų netobulų įstatymų, Lietuvos valstybę kūrę, valstybinius apdovanojimus turintys kariai turėjo būti išskeldinti iš jiems tarnybos metu skirtų butų. Buvo inicijuoti sprendimai, kurie leido jiems išsaugoti gyvenamąją vietą. **Taip parodėme, kad gerbiame valstybės kūrėjus, vertiname jų atliktus darbus ir tikrai neleisime jų žeminti.**

KARINĖS DIPLOMATIJOS STIPRINIMAS

Pradėjome plačiau žvelgti į karinės diplomatijos stiprinimą. Su Krašto apsaugos ministru R. Karobliu sutarėme, kad į itin atsakingą atstovavimą užsienio šalyse turi būti siunčiami tik patys talentingiausi ir itin motyvuoti karininkai – gynybos atašė. **Taip parodėme, kad darbai ir įgūdžiai neliks nepastebėti.** Stiprindamas karinę diplomatiją kaip NSGK vadovas vykau į Jungtinę Karalystę, Norvegiją, Latviją, be to, Lietuvoje susitikau su Gynybos komitetų vadovais iš Vokietijos.

KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS PIRKIMŲ SKAIDRINIMAS

NSGK kartu su Krašto apsaugos ministerija suformulavo Krašto apsaugos sistemos (KAS) organizavimo ir karo tarnybos įstatymo pakeitimus. Tokiu būdu centralizuotas KAS pirkimų vykdymas. Įgyvendinus šiuos įstatymo pakeitimus bus sukurta speciali pirkimus prižiūrinti institucija, informacija apie pirkimus bus viešinama, o lėšos panaudojamos skaidriai ir efektyviai. **Tai padės ateityje išvengti neskaidrių sandorių ir į „auksinių šaukštų skandalą“ panašių situacijų.**

Susitikime su JAV ambasadore Lietuvoje J. E. A. Hall. O. Posaškovo/LRS nuotr.

JAV KARIŲ TEISINIO STATUSO LIETUVOJE KLAUSIMAS

Kartu su NSGK prisidėjome prie to, kad sutartis su Jungtinių Amerikos Valstijų vyriausybe dėl bendradarbiavimo gynybos srityje būtų ratifikuota kiek įmanoma greičiau ir efektyviau. Sutarties ratifikavimas pakeitė Lietuvoje dislokuotų JAV karių statusą. **Dėl šio sprendimo ateityje į Lietuvą turėtų atvykti daugiau JAV karių.** Tai naudinga abiems pusėms, kadangi kariai, bendrose pratybose, keičiasi patirtimi, įgauna naudingos praktikos.

ŠAULIŲ SĄJUNGOS INTEGRAVIMAS

Prisidėjome prie Lietuvos šaulių sąjungos stiprinimo. Pasiekėme, kad Šaulių sąjungos nariai šaulio tarnybai už asmenines lėšas galėtų įsigyti šaunamąjį ginklą, pavyzdžiui, pusiau automatinį karabiną. Anksčiau tokių teisinių pagrindų nebuvo, šauliai buvo priversti formaliai stoti į medžiotojų būrelius ar sportininkų klubus. **Taip pat, pasirūpinome, kad šauliai galėtų gauti leidimą dirbti su įslaptinta informacija. Taip siekiame Šaulių sąjungą kiek įmanoma labiau integruoti į Krašto apsaugos sistemą.**

ŽVALGYBOS DARBO TOBULINIMAS

Išklausę Valstybės saugumo departamento veiklos ataskaitą ir grėsmių vertinimą ėmėmės tobulinti Žvalgybos įstatymą. **Siekiame, kad Žvalgybos institucijų veikla, ypač kontržvalgybos srityje bei įtvirtinant nuostatas dėl Žvalgybos pareigūnų motyvacijos didinimo tobulinant jų tarnybinio atlyginimo sistemą, būtų efektyvesnė.**

EUROPOS SAJUNGOS IŠORĖS SIENŲ APSAUGOS STIPRINIMAS

Lietuvos Respublikos valstybės siena didesne dalimi sutampa su ES išorės siena, o kartu yra ir NATO – organizacijos, prisidedančios prie mūsų saugumo užtikrinimo – siena. Mūsų valstybė, kaip transatlantinės bendrijos dalis, taip pat turi pareigą rūpintis sienos saugumu. **Mūsų misija ir uždavinys – apsaugoti ES ir NATO rytinę sieną.** Nustebsite, bet Lietuvą gaubia daugiau kaip tūkstantį kilometrų ES ir NATO išorinės sienos. Ėmėmės lyderystės, kad pasienyje su Rusijos Kaliningrado sritimi ir Baltarusija būtų pradėta apsauginės tvoros ir modernių stebėjimo sistemų statyba. Siekdami užtikrinti bendrijos saugumą turime investuoti ir savo lėšas. Visiškai apsaugoję išorines sienas padidinsime ne tik šalies ir jos gyventojų, bet ir bendrijos saugumą, stabdysime nelegalios migracijos srautą. Sienos apsaugos priemonės padės kovojant su kontrabanda, mažins šešėlinę ekonomiką ir korupciją.

KIBERNETINIS SAUGUMO STIPRINIMAS

Komitetas pasiūlė Vyriausybei parengti Nacionalinę kibernetinio saugumo strategiją ir konsoliduoti kibernetinio saugumo valdymo klausimus priskiriant juos vienai institucijai. **Šio sprendimo įgyvendinimas padės užtikrinti ypatingai svarbios informacinės infrastruktūros ir valstybės informacinių išteklių (registrų ir kitų svarbių duomenų bazių) kibernetinį saugumą.** Tai reiškia, kad nuo kibernetinių išpuolių bus geriau apsaugoti tokie svarbūs visiems gyventojams sektoriai kaip elektros tiekimas, vandens tiekimas, transporto sistemos, pavyzdžiui, oro uostai. Nacionalinės kibernetinio saugumo strategijos parengimas ir įgyvendinimas sudarys prielaidas sustiprinti kibernetinį saugumą privačiame sektoriuje ir geriau apsaugoti asmens duomenis.

ORGANIZUOTO NUSIKALSTAMUMO TRAMDYMAS

Komitete pradėjome kreipti didelį dėmesį į organizuotų nusikaltėlių gaujų daromus sunkius ir ypač sunkius nusikaltimus. NSGK bendru sutarimu pritarėme siūlymams, susijusiems su kova prieš organizuotų nusikaltėlių gaujų vadeivas siekiant konfiskuoti nusikalstamais būdais įgytą turtą – pirmiausia brangius automobilius ir ištaigingus namus. Pateikėme savo siūlymus Vidaus reikalų ir Finansų ministerijoms bei Policijos departamentui. Tarsimės su kolegomis iš Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto kuo greičiau apsvarstyti šį klausimą ir teikti Seimui reikalingus teisės aktų projektus. **Sėkminga kova prieš organizuotų nusikaltėlių gaujas padės žmonėms Lietuvoje jaustis saugiau ir prisidės prie korupcijos mažinimo.**

STAMBIOS IR POLITINĖS KORUPCIJOS UŽKARDYMAS

Didelį dėmesį skyrėme stambių korupcinių procesų užkardymui. Komitete iniciavome STT įstatymo pataisas, suteikiančias tarnybai teisę vykdant savo darbą gauti informaciją apie juridinių asmenų ūkines operacijas, pinigų srautus **Tai smarkiai prisidės prie kovos su korupcija prevencijos.**

KOVA SU NEPOTIZMU

Situacija, kai stambiose valstybinėse įmonėse daugybė žmonių yra susiję giminystės ryšiais, nėra normali. Tai ne tik didina nusivylimą savo valstybe, bet ir gali lemti aplaidų valdymą. Mūsų parengti įstatymų projektai numato, kad svarbias pareigas strateginėse įmonėse galėtų užimti tik specialią patikrą praėję vadovai. **Be to, siekiame pašalinti nepotizmą ir užtikrinti, kad žmonės turėtų lygias galimybes įsidarbinti viešajame sektoriuje.** Komitetas įpareigojo Susisiekimo ministeriją priimti sprendimus, kurie padės užtikrinti efektyvesnę strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių valdymą, sumažins nepotizmo mastus ir korupcijos pasireiškimo riziką. Visa tai padės taupyti mokesčių mokėtojų pinigus.

O. Posaškova/LRS nuotr.

GREITŪJŲ KREDITŲ VEIKLOS MODELIO PERŽIŪRA

Seime priėmė įstatymą, kuris užtikrins, kad greitųjų kreditų įmonės atsakingiau veiktų rinkoje. Bus apribotas paskolų teikimas telefonu ar internetu. **Labai viliuosi, kad padidinus reikalavimus sumažės šeimų ir gyventojų, kuriuos prispaudė antstoliai dėl didelių palūkanų už skubotą ir neapgalvotai paimtą, atrodytą, nedidelę paskolą.**

TYRIMAS DĖL SEIMO NARIO RYŠIŲ KELIAMOS GRĖSMĖS NACIONALINIAM SAUGUMUI

Itin daug dėmesio skyrėme parlamentiniam tyrimui dėl Seimo nario M. Basčio galimai keliamos grėsmės Lietuvos valstybės nacionaliniam saugumui. Komitetas nusprendė, jog palaikydamas artimus ir nuolatinis ryšius su Rusijos valstybinės atominės energetikos korporacijos „Rosatom“ atstovais, M. Bastys veikė prieš Lietuvos valstybės interesus. **Šis tyrimas yra įrodymas, jog prieš valstybės interesus veikiantys asmenys neliks nepastebėti.**

ASTRAVO BRANDUOLINĖS ELEKTRINĖS KLAUSIMAS

NSGK kaip pagrindinis komitetas svarstė įstatymo projektą dėl Baltarusijoje, Astravo rajone, statomos branduolinės elektrinės pripažinimo nesaugia, keliančia grėsmę nacionaliniam saugumui, aplinkai, visuomenei ir sveikatai. **Tai įrodymas, kad net neketiname baigti kovos prieš šios, visai greta Lietuvos statomos, AE statybos darbus.**

BAUDŽIAMOJO KODEKSO PATAISOS

Asmeniškai inicijavau Baudžiamojo kodekso pataisas, kad sunkius nusikaltimus padarę asmenys negalėtų išvengti realios laisvės atėmimo bausmės. **Dabartinis reguliavimas sudaro sąlygas išvengti realios atsakomybės už korupcinius nusikaltimus.**

Susitikime su JAV senatoriumi Johnu McCainu. O. Posaškovos/LRS nuotr.

SUSITIKIMAI IR KONFERENCIJOS

Nuolat bendravau su NSGK veikla susijusių institucijų vadovais, norėdamas iš arčiau pamatyti jų veiklą iniciuodavau išvažiuojamuosius posėdžius.

Lankėme Lietuvos ir Vokietijos karius Rukloje, stebėjome pagrindines nacionalines ir tarptautines karines pratybas. Viešėjome NATO priešakinių pajėgų bataliono kovinės grupės būstinėje Lietuvoje, su JAV atstovais saugumo temomis bendravome JAV laivyno karinio laivo „USS Hue City“ vizito Klaipėdoje metu.

Turėjau daugybę susitikimų su įvairių užsienio šalių ambasadoriais Lietuvoje. Tai buvo puiki proga pakalbėti apie dvišalius šalių santykius, galimą jų stiprinimą, taip pat tose šalyse gyvenančias lietuvių bendruomenes, emigraciją. Šių susitikimų metu, skirdavau dėmesį krašto apsaugos finansavimo klausimui, išorės sienų stiprinimui, Astravo atominės elektrinės projektui, Ukrainai, visuotinės šauktinių tarnybos klausimui, informacinėms bei kibernetinėms grėsmėms. Kalbėdavome apie esamus ir galimus bendrus projektus, nacionalinio saugumo strategiją.

Susitikau su užsienio partneriais – JAV senatoriais John McCain, Lindsey Graham, Amy Klobuchar, buvusiu NATO pajėgų Europoje vadu Philip M. Breedlove ir kitais svarbiais užsienio politikais. Kalbėdavome apie Lietuvos ir NATO partnerystę, sėkmingą Lietuvos įsipareigojimų bendrijai vykdymą.

Kovo mėnesį kartu su Gynybos paramos fondu organizavau tarptautinę konferenciją „Visuomenės atsparumo stiprinimas hibridinių grėsmių akivaizdoje Baltijos regione“, kurioje užsienio analitikai ir ekspertai pasidalijo įžvalgomis apie hibridines grėsmes ir būdus joms mažinti.

Konferencijoje Maltoje. Organizatorių nuotr.

VIZITAI UŽSIENYJE

Per pirmąjį savo darbo Seime pusmetį 6 kartus lankiausi užsienio valstybėse. Teko lankytis Vokietijoje, Estijoje, Jungtinėje Karalystėje, Maltoje, Norvegijoje ir Latvijoje.

VOKIETIJA (G. MARŠALO SAUGUMO STUDIJŲ CENTRAS, GARMISĖS)

Dvi dienas stažavausi G. Maršalo centre Vokietijoje. Kartu su delegacijomis iš kitų Baltijos šalių klausėmės autoritetinių saugumo politikos ekspertų iš JAV, Jungtinės Karalystės, Vokietijos. Daugiausia dėmesio skyrėme situacijai Baltijos šalyse, Ukrainoje. Kalbėjome apie saugumo iššūkius regione ir pasaulyje.

MALTA (EUROPOS UŽSIENIO, SAUGUMO IR GYNYBOS KONFERENCIJA)

Kartu su Užsienio reikalų komiteto atstovais dalyvavome tarpparlamentinėje konferencijoje bendros užsienio, saugumo ir gynybos politikos klausimu. Renginyje turėjau galimybę išsakyti savo poziciją apie bendras Europos vertybes. Su kitų šalių atstovais svarstėme, kaip dar labiau išplėsti bendradarbiavimą itin svarbioje saugumo srityje.

JUNGTINĖ KARALYSTĖ (LONDONAS)

Kartu su kitų Baltijos valstybių gynybos ir užsienio reikalų komitetų vadovais susitikome su Jungtinės Karalystės politikais. Kalbėjome apie JK santykius su ES šalimis po išėjimo iš bendrijos, bendrą Europos situaciją, gynybos planus, NATO klausimus.

Renginyje Norvegijoje. Organizatorių nuotr.

ESTIJA (BALTIJOS ASAMBLĖJA, TALINAS)

Dalyvavau Baltijos Asamblėjos Teisės ir saugumo reikalų komiteto posėdyje. Trijų sesijų formatu aptarinėjome Baltijos šalių bendradarbiavimą gynybos srityje, galimus bendrus viešuosius pirkimus, koordinuotą sienų valdymą. Su delegacijos nariais kalbėjome, jog gynybos ir saugumo klausimais privalome būti itin vieningi – tai bendra Baltijos šalių pozicija.

NORVEGIJA (SAUGUMO IR GYNYBOS FORUMAS, BERGENAS)

Baltijos ir Šiaurės šalių (NB8) formato renginyje Norvegijoje užmezgiau kontaktus su sąjungininkų komitetų nariais. Daug dėmesio skyrėme saugumui, gynybai ir sutarėme, jog šiose srityse bendradarbiavimas privalo būti ypatingai glaudus.

LATVIJA (TARPTAUTINĖ SAUGUMO KONFERENCIJA, RYGA)

Dalyvavau jau aštuntą sykį rengtoje tarptautinėje saugumo konferencijoje, kuri apima pagrindines saugumo aktualijas. Ateityje tikimės šią konferenciją surengti ir Lietuvoje.

Susitikimas su moksleiviais. J. Valiuškevičiaus nuotr.

DĖMESYS GIMTAJAM KRAŠTUI, JO ŽMONĖMS

Dėmesį skyriau gimtajam Zarasų miestui. Suorganizavau dviejų šio miesto ir Ignalinos kultūros ir sporto centro moksleivių ekskursijas į Seimą. Zarasuose bei Ignalinoje bendravau su miestų merais, tarybos nariais, mokyklų vadovais. Mano iniciatyva Seime suorganizuotas susitikimas, apvalaus stalo diskusija su „Kurk Zarasams“ bendruomene. Jame dalyvavo aktyvūs Zarasų krašto politikai bei visuomeninių organizacijų veikėjai. Susitikime aptartos Zarasų vystymosi perspektyvos, verslo kūrimo galimybės.

O. Posaškovo/LRS nuotr.

Politikoje rezultatų pasiekti galima tik bendradarbiaujant, todėl už kartu atliktus darbus esu dėkingas NSGK nariams, komiteto biuro darbuotojams, Seimo valdantiejiems, opozicijai. Noriu padėkoti visoms institucijoms su kuriomis dirbome, pasiūlymus įvairiais klausimais teikusiems signatarams, ekspertams, analitikams. Rezultatų pasiekėme tik sudėjus daugybės žmonių indėlį, todėl labai džiugu, jog daugelis problemų aktualios labai gausiam piliečių būriui.

Seimo narys

VYTAUTAS BAKAS

vytautas.bakas@lrs.lt

8 668 42 227

Seimo nario padėjėjas

JUSTAS VALIUŠKEVIČIUS

justas.valiuskevicius@lrs.lt

8 652 00 998